

Підсумки діяльності ломбардів за 2019 рік

Станом на 31.12.2019 у Державному реєстрі фінансових установ налічувалося 324 ломбарди та 6 172 відокремлений підрозділ ломбардів.

За територіальною ознакою найбільша кількість ломбардів зареєстрована в таких областях:

- м. Києві та Київській області – 79 (24,4%);
- Дніпропетровській – 46 (14,2%);
- Донецькій – 39 (12%);
- Харківській – 25 (7,7%).

Аналіз діяльності ломбардів проведено на підставі поданих звітних даних за 2019 рік.

Важливими показниками діяльності ломбардів є значення власного капіталу та активів ломбардів (табл. 1 та рис.1).

Таблиця 1

Показники фінансового стану ломбардів

Показники	Станом на 31.12.2017	Станом на 31.12.2018	Станом на 31.12.2019	Темпи приросту 31.12.2019/ 31.12.2018	
	млн. грн.			Абсолют- ний	%
Кількість ломбардів	415	359	324	-35	-9,7
Активи по балансу	3 763,7	3 721,3	4 264,8	543,5	14,6
Дебіторська заборгованість, у тому числі:	2 857,7	2 827,8	3 012,8	185	6,5
за наданими фінансовими кредитами	1 596	1 789,2	1 942,8	153,6	8,6
за нарахованими відсотками за наданими фінансовими кредитами	66,2	90,7	99,1	8,4	9,3
Статутний капітал	1 352,4	1 468,8	1 413,8	-55	-3,7
Резервний капітал	61,6	77,1	55	-22,1	-28,7
Нерозподілений прибуток	504,2	589,5	677,8	88,3	15
Власний капітал, усього	1 648,5	1 867,2	1 862,7	-4,5	-0,2
Залучені кошти на платній та безоплатній основі	168,2	156,2	176,6	20,4	13,1

Як свідчать дані, активи та власний капітал ломбардів мають коливальний характер. Частка власного капіталу у активах також має змінний характер.

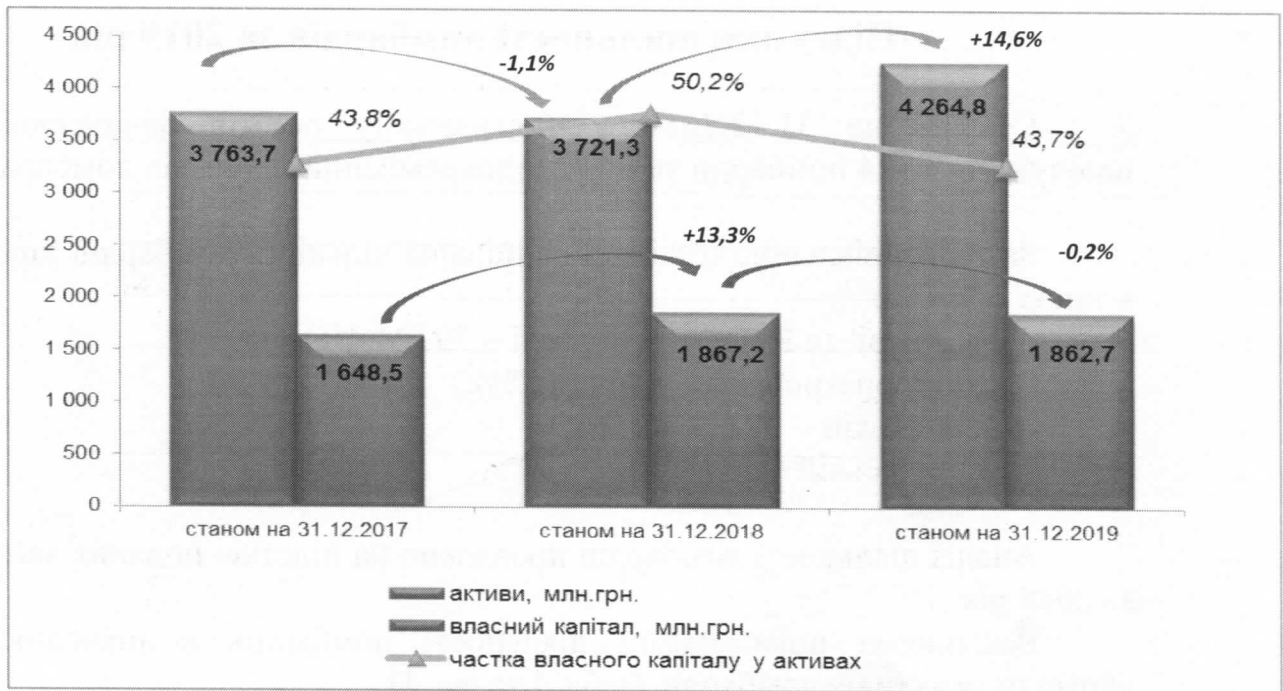

Рис.1 Динаміка активів та власного капіталу ломбардів

Станом на 31.12.2019 статутний та резервний капітали зменшилися на 3,7% та 28,7% порівняно з аналогічною датою 2018 року та відповідно становлять 1 413,8 та 55 млн. грн.

Станом на 31.12.2019 нерозподілений прибуток становить 677,8 млн. грн., порівняно зі станом на 31.12.2018 збільшився на 15% (88,3 млн. грн.).

Результати діяльності ломбардів та динаміку основних показників наведено в табл. 2

Таблиця 2

Динаміка основних показників діяльності ломбардів

Показники	Станом на 31.12.2017	Станом на 31.12.2018	Станом на 31.12.2019	Темпи приросту			
				31.12.2018/ 31.12.2017		31.12.2019/ 31.12.2018	
				Абсолют ний	%	Абсолют ний	%
Сума наданих фінансових кредитів під заставу (млн. грн.)	16 389,0	16 442,3	18 178,5	53,3	0,3	1 736,2	10,6
Оціночна вартість майна, прийнятого в заставу, млн. грн	44 484,1	19 926,8	21 156,4	-24 557,3	-55,2	1 229,6	6,2
Кількість наданих фінансових кредитів під заставу, тис. шт.	12 226,3	11 749,5	11 766,7	-476,8	-3,9	17,2	0,1
Сума погашених фінансових кредитів (млн. грн.), у тому числі:	16 395,9	16 139,7	17 840,8	-256,2	-1,6	1 701,1	10,5
погашено за рахунок майна, наданого в заставу	2 081,5	1 742,8	2 396,9	-338,7	-16,3	654,1	37,5
Кількість договорів, погашених за рахунок майна, наданого в заставу, (тис. шт.)	1 530,8	1 155,5	1 534,3	-375,3	-24,5	378,8	32,8

Дані таблиці 2 свідчать про ріст загальних обсягів кредитування на ринку ломбардних послуг протягом останніх трьох років.

Рис. 2. Динаміка наданих фінансових кредитів

Відсоток погашених кредитів, за рахунок заставного майна, коливається в межах 10-14%. Так, станом на 31.12.2019 сума погашених фінансових кредитів за рахунок майна, наданого в заставу становила 2 396,9 млн.грн., або 13,4% від загальної суми погашених кредитів.

Рис. 3. Динаміка погашених фінансових кредитів

Основним засобом забезпечення зобов'язань за наданими ломбардом фінансовими кредитами є застосування майна. Рівень забезпечення наданих кредитів майном, прийнятим у заставу, має змінний характер і станом на кінець 2019 року становив 116,4%. Порівняно із кінцем 2018 року даний показник

зменшився на 4,9 відсоткові пункти. Середньозважена річна процентна ставка за фінансовими кредитами ломбардів за 2019 рік становить 215,2 %, що на 1,9 відсоткові пункти більше ніж за 2018 рік (213,3%).

Рис. 4. Динаміка рівня забезпечення наданих кредитів ломбардами України майном та середньозваженої річної процентної ставки

Більшість кредитів надається під заставу виробів із дорогоцінних металів та каміння, що є найбільш ліквідним майном.

Структура наданих ломбардами кредитів за видами застави представлена в таблиці 3 та зображена на рис. 5.

Таблиця 3

Обсяг наданих фінансових кредитів за видами застави

Види застави	Обсяг наданих фінансових кредитів, млн. грн.			Структура наданих фінансових кредитів, %			Темпи приросту			
							31.12.2018/31.12.2017		31.12.2019/31.12.2018	
	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019	млн. грн.	%	млн. грн.	%
виробів із дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння	12 771,6	12 433,9	13 974,8	77,9	75,6	76,9	-337,7	-2,6	1 540,9	12,4
побутової техніки	3 548,8	3 915,8	4 095,8	21,7	23,8	22,5	367	10,3	180	4,6
автомобілів	7,6	12,6	11,1	0,05	0,1	0,1	5	65,8	-1,5	-11,9
нерухомості	3	2,1	6,3	0,02	0,01	0,03	-0,9	-30	4,2	200
іншого майна	58,1	77,9	90,5	0,4	0,5	0,5	19,8	34,1	12,6	16,2
Всього	16 389,0	16 442,3	18 178,5	100	100	100	53,3	0,3	1 736,2	10,6

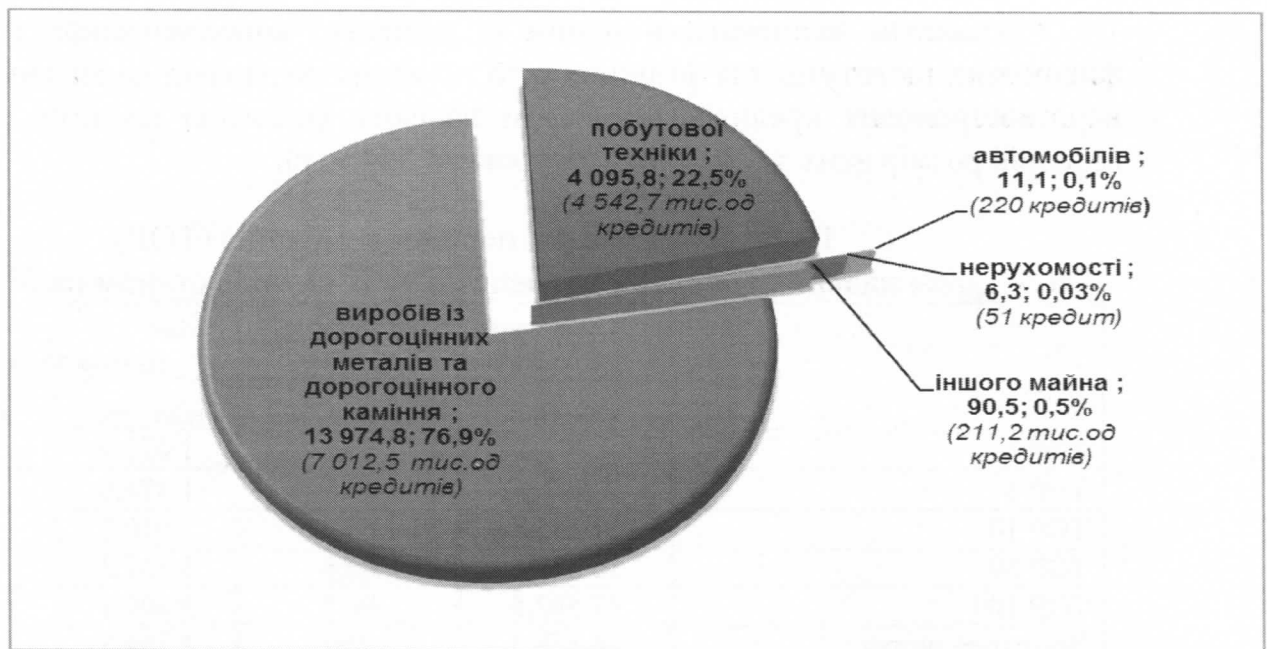

Рис. 5. Структура фінансових кредитів під заставу станом на 31.12.2019

Найбільшу частку становлять кредити, надані під заставу виробів із дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння – 76,9% (13 974,8 млн. грн.). Фінансові кредити видані під заставу побутової техніки за 2019 рік збільшилися на 4,6% (180 млн. грн.) порівняно з відповідним періодом 2018 року. Обсяг фінансових кредитів під заставу автомобілів зменшився на 11,9% (1,5 млн. грн.), а обсяг кредитів під заставу нерухомості продемонстрував збільшення у 2 рази (4,2 млн. грн.).

Динаміку обсягів виданих кредитів та середнього розміру кредиту за 2017 – 2019 рр. зображено на рис. 6.

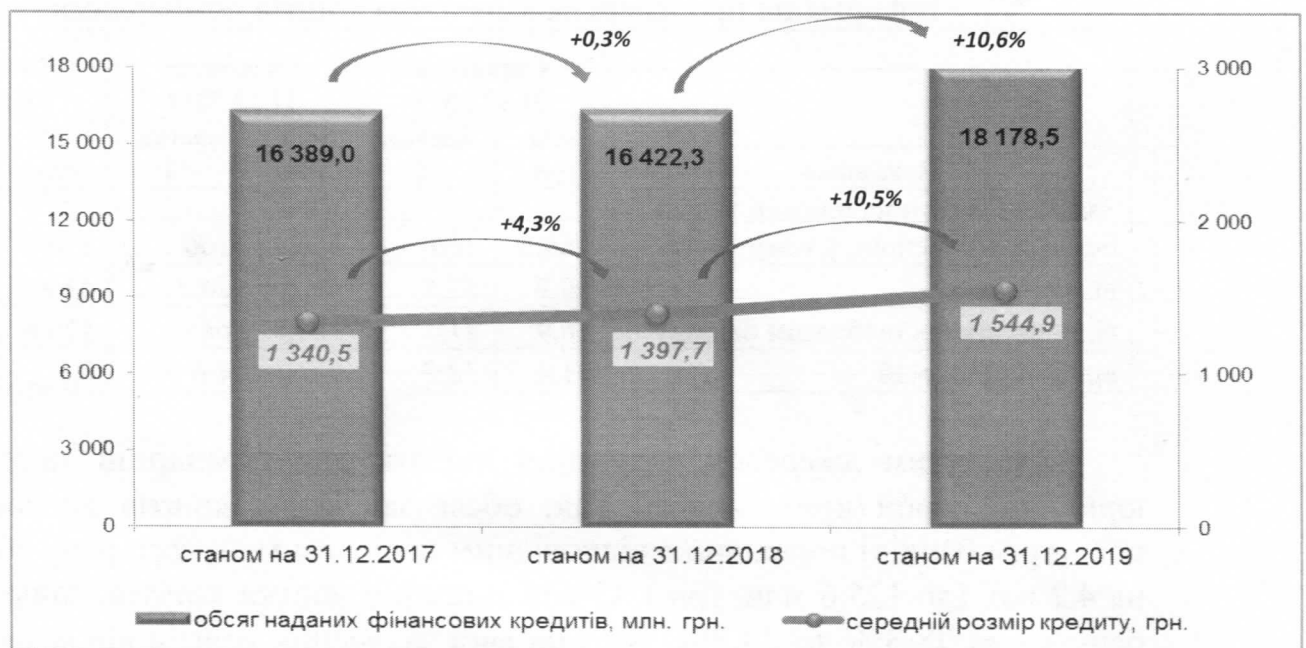

Рис. 6. Динаміка обсягів наданих фінансових кредитів та середнього розміру кредиту за 2017 – 2019 роки

Ломбарди залишаються одним із найбільш консервативних і стабільних фінансових інститутів для фізичних осіб – вони орієнтовані на видачу дрібних та короткострокових кредитів. Ломбарди надають фінансові кредити під заставу, середній розмір яких за 2019 рік становить 1 544,9 грн.

Таблиця 4

Групування частки перших ломбардів (ТОР)
за обсягом наданих фінансових кредитів та їх активів станом на 31.12.2019

	Сума наданих фінансових кредитів під заставу		Активи за балансом	
	млн. грн.	частка, %	млн. грн.	частка, %
ТОР 3	4 992,4	27,5	1 073,9	25,2
ТОР 5	7 093,9	39	1 374,6	32,2
ТОР 10	11 535,1	63,5	2 010,2	47,1
ТОР 50	16 319,6	89,8	3 337,3	78,3
ТОР 100	17 582,5	96,7	3 809,1	89,3
Всього по ринку	18 178,5	100	4 264,8	100

Як свідчать дані таблиці 4 на 100 ломбардів, перших за обсягом наданих фінансових кредитів (ТОР 100), припадає 96,7 % від загального обсягу кредитів та 89,3 % від загальних активів. При цьому, на частку 3 ломбардів, перших за обсягом наданих кредитів, припадає 27,5% від загального обсягу наданих кредитів і 25,2% всіх активів ломбардів.

Статистичні дані свідчать про збільшення загальних обсягів залучених коштів на 13,1% (на 20,4 млн. грн.) порівняно з відповідним періодом 2018 року. Розподіл джерел залучення ломбардами коштів на платній та безоплатній основі наведений у таблиці 5.

Таблиця 5

Інформація про джерела залучення коштів ломбардами

Показники	Станом на 31.12.2017		Станом на 31.12.2018		Станом на 31.12.2019	
	млн. грн.	частка, %	млн. грн.	частка, %	млн. грн.	частка, %
Залучені кошти на платній та безоплатній основі, у тому числі:	168,2	100	156,2	100	176,6	100
від банків	59,9	35,6	44,2	28,3	42,9	24,3
від юридичних осіб (крім банків)	86,9	51,7	104,5	66,9	125,6	71,1
від фізичних осіб	21,4	12,7	7,6	4,8	8,1	4,6

Основним джерелом залучення коштів для ломбардів залишаються юридичні особи (крім банків). Так, обсяг залучених коштів від юридичних осіб (крім банків) порівняно з відповідним періодом минулого року збільшився на 4,2 в.п. (до 125,6 млн. грн.). Стала меншою частка коштів, залучених від банків – із 28,3% до 24,3%. Питома вага залучених коштів від фізичних осіб зменшилася на 0,2 в.п.